

UNIUNEA EUROPEANĂ— CASA NOASTRĂ COMUNĂ

Crin ANTONESCU
Președintele Senatului României

-Domnule Președinte al Academiei de Științe a Republicii Moldova,

Doamnelor și domnilor membri ai Academiei,
Doamnelor și domnilor invitați!

Este o mare onoare pentru mine astăzi să mă aflu în fața dumneavoastră și darurile suplimentare cu care m-ați copleșit îmi sporesc emoția.

Îmi face plăcere să evoc rolul Academiei în promovarea culturii și științei noastre, în strângerea relațiilor spirituale între toți românii, oriunde ar fi ei.

Sunt astăzi în fața unui for de cultură al poporului nostru de cel mai înalt rang, cu merite deosebite în promovarea limbii române, a culturii strămoșești, a tradițiilor spiritualității noastre chiar și în condiții istorice dintre cele mai vitrege.

Dumneavoastră, ieri ca și astăzi, ați jucat și jucați rolul cel mai important pentru o națiune. Cred cu tărie în rolul elitelor, dumneavoastră sunteți o elită, elita cea mai importantă, elita de cunoaștere, elita de spirit, elita care întotdeauna trage după ea în direcția luminii o națiune, un popor. Ați făcut-o, o faceți și vă doresc din tot sufletul succes pe mai departe în a o face.

Intrând astăzi în sediul Academiei de Științe a Republicii Moldova, cred că este datoria mea înainte de toate de a evoca memoria tuturor celor care au luptat pentru ca românii din Republica Moldova să își recucerească libertatea de a vorbi și a scrie în limba strămoșească. Nu cred că este pedeapsă mai aspră pentru un popor decât aceea de a fi lipsit de propria sa limbă, de dreptul de a vorbi, de a se bucura, de a suferi, de a cânta în limba înaintașilor săi.

Aș dori să încep prin a vă transmite tuturor un mesaj de încurajare și de felicitare pentru evenimentele recente prin care Republica Moldova a pornit hotărât și, sper din toată inima, definitiv, pe drumul către Uniunea Europeană.

Cunoaștem cu toții semnificația acestui moment istoric. Veștile venite în ultimul timp și hotărârile din ultima vreme în legătură cu apropierea momentului în care cetățenii Republicii Moldova vor avea libertatea de circulație în spațiul Uniunii Europene, parafarea Acordului de Asociere între Republica Moldova și Uniunea Europeană sunt fapte, sunt realități care ne dau sentimentul că acum există în fața

țării dumneavoastră un drum nou, un drum drept, un drum al progresului și al dezvoltării. Un drum pe care Republica Moldova merge acum cu toată viteza înainte.

Știm că adesea în politică succesele alimentează alte succese. Am convingerea că așa vor sta lucrurile și în cazul dumneavoastră, iar succesele recente, pentru care vă felicit din nou, vor aduce alte și alte izbâanzi în viitorul apropiat.

Este un fapt dovedit istoric că Uniunea Europeană reprezintă cel mai performant model de cooperare între țările europene, care de multe decenii promovează libertatea, prosperitatea, democrația și pacea. De aceea, eu susțin că Republica Moldova acum, când face pași atât de mari către Uniunea Europeană, se îndreaptă pe acest drum și vă asigur că acesta este drumul cel bun, chiar dacă știm cu toții nu este un drum ușor.

Trăim un moment extrem de favorabil pentru Republica Moldova care poate acum decola cu adevărat spre un destin istoric nou, către prosperitate, creștere economică și valorile libertății.

Vă pot spune că, atât eu cât și toți ceilalți reprezentanți ai României, am adus tema integrării europene a Republicii Moldova în dialogul pe care l-am avut și îl avem cu partenerii noștri europeni, iar răspunsurile primite sunt de fiecare dată extrem de favorabile. Există sprijin în Europa pentru Republica Moldova, există admirație pentru progresele înregistrate în Republica Moldova, există admirație pentru tăria, curajul și hotărârea cu care dumneavoastră ați pornit pe acest drum.

Am avut întâlniri cu liderii Republicii Moldova și mă bucur să constat la toți determinarea de a continua pe acest drum. Ca Președinte al Senatului României, vă pot spune că rolul Parlamentului pe drumul apropierei de Europa va fi extrem de important, că Parlamentul va fi principala forță de integrare prin diplomația parlamentară și prin faptul că reprezintă garanția pentru funcționarea democratică a statului.

Nimeni nu poate lua decizii în locul Republicii Moldova, în locul cetățenilor săi, în locul oamenilor săi politici. Dar acest lucru nu mă împiedică să vă aduc astăzi un mesaj simplu și clar: suntem alături de dumneavoastră, facem și vom face tot ceea ce putem pentru ca Republica Moldova să reușească să meargă fără oprire pe acest drum.

Folosesc acest prilej pentru a reafirma că în România a existat mereu și există o deplină unitate în clasa politică, probabil singura, în ceea ce privește susținerea pentru Republica Moldova. Sprijinul acesta a fost și rămâne total, necondiționat, permanent.

Așa a fost mereu, așa trebuie să fie și așa va fi.

Poate că s-a vorbit mult, s-a vorbit diferit, poate au fost tonalități diferite, dar faptele sunt cele care contează. Iar faptele arată că nu există ezitări, că noi cooperăm din ce în ce mai bine, că avem proiecte comune din ce în ce mai mari, că viitorul va fi mai bun decât prezentul. Sunt bucuros pentru că cele două Guverne fac acum împreună mult mai mult decât s-a făcut în anii trecuți, iar anii care vor urma aduc un angajament care este dinspre alte părți în acest sens: cooperarea va fi adâncită, multiplicată, întărită.

Doamnelor și domnilor,

Ca istoric și ca profesor, îmi pare o datorie de prim rang să evoc și să exprim recunoștința pentru cooperarea noastră în domeniul educației și al științei. Este un domeniu în care cooperăm de mult timp, din ce în ce mai mult, cu rezultate din ce în ce mai bune.

Știu că între cele două Academii sunt legături de cooperare științifică stabilite de multă vreme, care funcționează foarte bine și care cu siguranță vor progresa și mai mult.

De asemenea, știu că mulți tineri din Republica Moldova au posibilitatea să opteze pentru a veni la studii în România. Îi primim cu brațele deschise și consider că acest program este unul de succes, unul care se măsoară prin faptul că tinerii, ca și părinții lor îl susțin, îl doresc și îl sprijină.

În același timp, în Republica Moldova există un sistem de educație care progresează rapid. Profesorii sunt foarte dedicați și știu ce rol important au jucat ei în procesul de revenire la valorile culturii naționale. De aceea, pentru noi este o onoare și o obligație să sprijinim schimbările în bine din cadrul sistemului de educație din Republica Moldova, indiferent de nivel. Personal, consider că sistemul de educație din Republica Moldova – profesorii, elevii, studenții - au făcut imens pentru cultura noastră și pentru limba română.

Adesea, condițiile au fost grele, iar pentru unii dintre ei lucrurile nu s-au schimbat nici astăzi. Sunt încă în situația în care a vorbi limba română este un act de curaj, la fel cum este un act de eliberare. Le mulțumesc tuturor, îi felicit pe toți, mă plec în fața devotamentului lor pentru limba maternă, pentru cultura poporului în mijlocul căruia s-au născut. Le spun tuturor că inimile noastre sunt alături de ei, iar sprijinul nostru nu va fi retras niciodată!

Îmi face plăcere, în același timp, să evoc faptul că în ultima vreme am văzut o accelerare a cooperării dintre Guvernele noastre în multe chestiuni economice între care menționez, pe primul plan, pro-

iectele de interconectare energetică. Știu că cei doi prim-miniștri au un dialog frecvent pe toate aceste probleme, iar elementele de infrastructură energetică ce ne vor lega sunt în construcție.

Pentru mine, momentul în care anul acesta au început efectiv construcțiile a fost extrem de important, pentru că arată că putem trece de la domeniul cultural la proiecte concrete, economice, de mare amploare. Îmi doresc ca, începând cu anul 2014, ele să progreseze și mai rapid. Și nu mă refer doar la sistemele energetice, ci la toate proiectele de cooperare dintre România și Republica Moldova. Iată că am reușit, pe lângă legăturile de limbă și de spiritualitate, să trecem la proiecte economice dintre cele mai ambițioase.

Cred că în viitor trebuie să ajungem la o cooperare și mai amplă la nivel politic. Republica Moldova pornește acum pe drumul către Uniunea Europeană, iar România este gata să ofere orice formă de sprijin, de consultanță, orice formă de ajutor va fi necesar și va fi solicitat.

Distins auditoriu,

Domnule președinte,

Doamnelor și domnilor,

Între momentul în care România a semnat Acordul de Asocieră cu Uniunea Europeană, adică 1993, și intrarea României efectivă și cu drepturi depline în Uniunea Europeană au trecut 14 ani. Republica Moldova nu poate și nu trebuie să aștepte atât de mult. Uniunea Europeană nu are dreptul să lase o asemenea durată pentru Republica Moldova.

Poate că, din multe privințe, astăzi lucrurile sunt mai complicate. Atmosfera aproape euforică a anilor '90, când cortina de fier căzuse și când parfumul libertății ne încânta pe toți sunt parcă departe. Astăzi sunt contexte complicate geopolitice și, din multe puncte de vedere, vremuri grele și pentru Uniunea Europeană.

Dar dumneavoastră aveți o șansă pe care noi n-am avut-o și această șansă se cheamă România, membru al Uniunii Europene, prieten și frate pentru dumneavoastră.

Pentru Republica Moldova va fi de ajutor faptul că legislația comunitară este tradusă deja în limba română. Știu care a fost rolul jucat de limba română în stabilirea drumului Republicii Moldova către libertate și independență acum mai bine de două decenii. Cred că este un semn aproape divin dacă acum limba română va fi încă o dată poarta pe care Republica Moldova va păși mai repede spre Europa.

Nu trebuie să limităm procesul de integrare europeană la progresul economico-social. Integrarea europeană nu este doar o chestiune tehnică. Repu-

blica Moldova este de multă vreme un stat democratic și ea se va întâlni acum cu alte state democratice, într-o lume care alege un model de societate, un set de valori care sunt cele ale pluralismului, ale libertății, ale statului de drept, ale libertății de expresie, ale dreptului garantat al oamenilor de a circula liber, de a alege un loc de muncă oriunde în Europa.

Uniunea Europeană este un spațiu al libertății, al oportunităților egale pentru fiecare cetățean, al libertății pentru fiecare de a-și urma visele și vocația, de a ajunge acolo unde îl poartă ambiția și capacitatea sa profesională.

Uniunea Europeană este un spațiu de progres economic și social dar, în egală măsură sau și mai important, este o Uniune a cetățenilor europeni, care pune pe primul plan drepturile omului și dezvoltarea democratică a societăților.

Acestea sunt valorile care fac Uniunea Europeană. Uniunea Europeană nu este o simplă alianță a unor state, ea este o alianță în jurul acestor valori. Și de câte ori, pentru că se întâmplă, auzim din țările cele mai vechi ale Uniunii Europene, din locurile celor mai vechi și mai consolidate democrații europene, voci care exprimă rezerve legate de libertatea de circulație, legate de libertatea muncii trebuie să le spunem și o vom face cu toată puterea că nu se pot știrbi, că nu se pot limita, că nu se pot amâna aceste drepturi pentru că ele sunt esența Uniunii Europene.

Doamnelor și domnilor,

Istoria a fost grea pentru români, iar pentru românii de la est de Prut încă și mai grea decât pentru ceilalți. Știu că aici, în Republica Moldova există o tradiție în ceea ce privește evocarea memoriei celor deportați, celor care fără altă vină decât aceea de a vorbi și de a simți românește au fost răpiți de lângă vatră și de lângă mormintele strămoșilor fără speranța de a mai vedea vreodată plaiurile natale.

Doresc să îmi exprim astăzi respectul profund pentru suferințele românilor din Republica Moldova care au căzut victime ale istoriei într-un mod absurd și într-un mod criminal.

Și pentru că sunt astăzi pentru prima dată în sediul Academiei dumneavoastră, și pentru că vorbesc acum pentru prima dată despre acest lucru doresc să păstrez un moment de tăcere și de reculegere în memoria tuturor celor care nu s-au mai întors niciodată pentru a-și revedea casa...

Vă mulțumesc.

Românii nu au fost niciodată favorizați de istorie, dar nu au fost niciodată învinși de istorie, deși jertfele au fost numeroase. Indiferent cât de grele au fost vremurile, poporul nostru a găsit mereu căile

cele mai potrivite pentru a merge mai departe.

Dincolo de greutatea de tot felul, cred că de la an la an am progresat foarte mult, și pe un mal al Prutului, și pe celălalt. Au fost, și la noi, și la dumneavoastră, momente de stagnare, dar acum este un moment favorabil, acum lucrurile sunt pe cursul de a se schimba în direcția bună.

Anii care urmează sunt grei, dar eu mă gândesc unde vom fi peste 10 ani sau peste 25 de ani și sunt plin de optimism. Și dacă optimismul meu sau al celor din generația mea, care știu cât de greu se obține libertatea, care știu cât de greu se păstrează libertatea, care știu să prețuiască o libertate pe care atâta vreme nu au avut-o, dacă acest optimism nu e de ajuns, atunci mă gândesc la optimismul tinerilor din România, tinerilor din Republica Moldova. Și optimismul lor, energia lor, dreptul lor de a avea încredere în viitor mi se pare cea mai importantă resursă, atât a dumneavoastră, cât și a noastră.

Mă gândesc deopotrivă că generațiile viitoare, cei care astăzi sunt tineri, cei cărora de fapt viitorul trebuie să le aparțină, depind de ceea ce facem noi azi. Depinde de modul în care noi ne îndeplinim datoria de a garanta pentru ei acest viitor.

România și Republica Moldova pot face multe pentru a-i susține, pentru a le arăta că sunt alături de ei, pentru a le arăta că viitorul le aparține. În fond, ei au fost primii care au realizat unirea între români în Uniunea Europeană, casa noastră comună, toți tinerii care sunt, lucrează, învață, muncesc în Uniunea Europeană, ca și toți românii răspândiți în Uniunea Europeană, în toate colțurile ei. Biserica, Școala, toate celelalte modele, toate celelalte locuri de unire a noastră sunt elemente de forță pentru noi în Uniunea Europeană.

Doamnelor și domnilor,

Marele nostru poet Grigore Vieru a fost odată întrebat care este distanța dintre Chișinău și Iași și el a răspuns, cum știți, astfel: „Între Chișinău și Iași este o distanță de o inimă”. Știu că nu vorbesc despre un lucru care va fi ușor, dar îmi permit să fac o urare și, în același timp, să dau glas unei speranțe.

Dacă marele poet al neamului românesc a spus că distanța dintre România și Republica Moldova, dintre Iași și Chișinău este de o inimă, fie ca drumul Republicii Moldova către Uniunea Europeană să fie de un gând.

Așa să ne ajute Dumnezeu.

Vă mulțumesc din suflet!”

*Prelegere publică ținută la Academia
de Științe a Moldovei.
5 decembrie 2013*